

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 23.12.2024 r.

Poz. 5542

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.93.2024.AR WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 15 listopada 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i poz. 1572)

stwierdza się nieważność

uchwały Nr V/57/2024 Rady Gminy Sierakowice z dnia 15 października 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na cele nie związane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg w części dotyczącej § 1 pkt 8, § 3 pkt 5 oraz § 4 pkt 2 w zakresie słów „1) *obszar zabudowany*”.

Uzasadnienie

W dniu 17 października 2024 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr V/57/2024 Rady Gminy Sierakowice z dnia 15 października 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na cele nie związane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, zwana dalej „uchwałą”.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 40 ust. 8 i ust. 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320), zwanej dalej „u.d.p.”

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 7 listopada 2024 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy Sierakowice o wszczęciu postępowania nadzorczego w stosunku do przedmiotowej uchwały oraz poinformował o możliwości złożenia wyjaśnień w sprawie.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że badana uchwała w części wskazanej w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 40 ust. 8 i ust. 9 u.d.p. w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W § 1 uchwały Rada Gminy Sierakowice ustaliła stawki opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych w celu umieszczenia w pasie drogowym obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam (§ 1 pkt 7) oraz w celu udostępnienia kanału technologicznego, o którym mowa w art. 4 pkt 15a ustawy o drogach publicznych (§ 1 pkt 8). Z kolei w § 3 pkt 5 uchwały Rada Gminy postanowiła, że „ustala się następujące stawki opłat rocznych za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego w pasach drogowych dróg gminnych: 1) 7,00 zł – w przypadku rury osłonowej; 2) 5,50 zł – w przypadku rury światłowodowej; 3) 1,00 zł – w przypadku mikrorury wchodzącej w skład wiązki mikrorur”. W § 4 pkt 2 uchwały Rada Gminy postanowiła natomiast, że „ustala się następujące stawki opłat za każdy dzień zajęcia 1 m² pasa drogowego w celu wymienionym w § 1 pkt 7: (...) 2. Za 1m² powierzchni reklamy (jednostronnej) 1) *obszar zabudowany* – 1,00 zł”.

Przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego podlegający publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy samorządu

terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Jednocześnie zasada praworządności wyrażona w art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, wymaga, aby organ stanowiący gminy, wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym działał ściśle w granicach tego upoważnienia (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 6 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wr 686/12).

Zgodnie z art. 40 ust. 8 u.d.p. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 10 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 200 zł, z tym że w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 0,20 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 20 zł. Z kolei według art. 39 ust. 7g u.d.p. za udostępnianie kanału technologicznego lub jego części pobiera się opłatę. Dodatkowo, w art. 39 ust. 7k u.d.p., ustawodawca postanowił, że minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o udostępnienie kanału technologicznego, rodzaje dokumentów dołączanych do tego wniosku, wysokość stawek opłat za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego oraz sposób obliczania opłaty za częściowe udostępnienie kanału technologicznego, biorąc pod uwagę poziom uzasadnionych kosztów budowy i eksploatacji kanału technologicznego, jego wypełnienie kablem lub kanalizacją kablową oraz potrzeby rozwoju telekomunikacji, w szczególności w zakresie szerokopasmowego dostępu do Internetu. Mając na względzie przywołane przepisy prawa, organ nadzoru wskazuje, że postanowienia § 1 pkt 8 i § 3 pkt 5 uchwały wykraczają poza delegację ustawową wynikającą z art. 40 ust. 8 u.d.p. Do kompetencji rady gminy należy wyłącznie ustalenie wysokości stawek opłat za zajęcie 1 m² pasa drogowego w przypadkach określonych w art. 40 ust. 2 u.d.p. dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego. W ocenie organu nadzoru, organ stanowiący gminy nie posiada kompetencji do określania wysokości stawek opłat za udostępnienie 1 mb kanału technologicznego, bowiem stawki te określone są przez właściwego ministra w drodze rozporządzenia, na podstawie upoważnienia zawartego w art. 39 ust. 7k u.d.p. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w wyroku WSA w Poznaniu z dnia 14 kwietnia 2023 r., sygn. akt III SA/Po 1118/22.

W odniesieniu do § 4 pkt 2 uchwały, dotyczącego stawki opłaty za 1m² powierzchni reklamy (jednostronnej) w obszarze zabudowanym, zauważyć należy, że zgodnie z art. 40 ust. 9 u.d.p. przy ustalaniu stawek, o których mowa w ust. 7 i ust. 8 ustawy (m.in. za umieszczanie w pasie drogowym reklam) uwzględnia się: 1) kategorię drogi, której pas drogowy zostaje zajęty; 2) zajętą część drogi; 3) procentową wielkość zajmowanej szerokości jezdni; 4) rodzaj zajęcia pasa drogowego; 5) rodzaj urządzenia obcego umieszczonego w pasie drogowym. Z analizy treści art. 40 ust. 9 u.d.p. nie wynika zatem, aby rada gminy podejmując uchwałę w przedmiocie ustalenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego, mogła uzależnić wysokość tych stawek od tego czy dana droga leży w obszarze zabudowanym. Zgodnie z utrwaloną linią orzeczniczą art. 40 ust. 9 u.d.p. nie upoważnia do różnicowania opłat za zajęcie pasa drogowego w zależności od zajęcia pasa drogowego na terenie zabudowanym i niezabudowanym (tak: wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 20 września 2023 r., sygn. akt II SA/Bd 545/23; podobnie: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 listopada 2018 r., sygn. akt II GSK 3710/16; wyrok WSA w Olsztynie z dnia 24 lutego 2022 r., sygn. akt II SA/Ol 81/22).

Mając na uwadze powyższe rozważania, wskazać należy, że każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej, a więc stanowi naruszenie konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie delegacji ustawowej (tak: wyrok NSA z dnia 14 grudnia 2011 r., sygn. akt II OSK 2058/11 oraz wyrok WSA w Gliwicach z dnia 30 października 2014 r., sygn. akt I SA/Gl 636/14). Wobec powyższego przekroczenie upoważnienia ustawowego przez Radę Gminy Sierakowice przy podejmowaniu badanej uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa. Stwierdzić zatem należy, że uchwała w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 40 ust. 8 i ust. 9 u.d.p. w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności uchwały Nr V/57/2024 Rady Gminy Sierakowice z dnia 15 października 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na cele nie związane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg w części

dotyczącej § 1 pkt 8, § 3 pkt 5 oraz § 4 pkt 2 w zakresie słów „1) *obszar zabudowany*” jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski

Beata Rutkiewicz